

۱۰۵۳۰	ساعت شروع:	ادبیات و علوم انسانی	رشته:	۳	تعداد صفحه:	۳	سوالات آزمون نهایی درس: تاریخ ۱																
۹۰	مدت آزمون:	نام و نام خانوادگی:		۱۴۰۳/۰۳/۱۶	تاریخ آزمون:	پایه دهم دوره دوم متوسطه	دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و اینترنتی داخل و خارج کشور خردداد ۱۴۰۲																
نمره		سوالات (پاسخ نامه دارد) - استفاده از ماشین حساب ساده مجاز است.																					
							وهدی																
۰.۷۵	<p>جمله‌های صحیح یا غلط را مشخص کنید. (هر مورد ۰/۲۵)</p> <p>الف- در دوره امپراتوری قدیم مصر، قدرت فرعون‌ها در اوج بود و اهرام سه گانه به دستور آنان ساخته شد.</p> <p>ب- دوران تاریخی فلات ایران با تاریخ ماد، که اطلاعات مکتوبی درباره آن وجود دارد، آغاز می‌شود.</p> <p>ج- تقسیم‌بندی افراد در جامعه نخستین آریایی، معرف برتری و امتیاز خاص گروه‌های مختلف بود.</p>						۱																
۰.۷۵	<p>کدام یک از گزینه‌های سمت راست با شماره‌های سمت چپ در ارتباط است. (هر مورد ۰/۲۵)</p> <p>در ستون سمت چپ دو مورد اضافی است.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px;">۱- شی هوانگ تی</td> <td style="padding: 2px;">الف- پایه‌گذار نخستین سند قانون‌گذاری جهان</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">۲- حمورابی</td> <td style="padding: 2px;">ب- مؤسس سلسله موریا در هند</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">۳- چندراغوبیتا</td> <td style="padding: 2px;">ج- تکمیل کننده دیوار بزرگ چین</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">۴- سارگون</td> <td style="padding: 2px;"></td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">۵- آشوکا</td> <td style="padding: 2px;"></td> </tr> </table>						۱- شی هوانگ تی	الف- پایه‌گذار نخستین سند قانون‌گذاری جهان	۲- حمورابی	ب- مؤسس سلسله موریا در هند	۳- چندراغوبیتا	ج- تکمیل کننده دیوار بزرگ چین	۴- سارگون		۵- آشوکا		۲						
۱- شی هوانگ تی	الف- پایه‌گذار نخستین سند قانون‌گذاری جهان																						
۲- حمورابی	ب- مؤسس سلسله موریا در هند																						
۳- چندراغوبیتا	ج- تکمیل کننده دیوار بزرگ چین																						
۴- سارگون																							
۵- آشوکا																							
۰.۵	<p>جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. (دو مورد اضافی است) (هر مورد ۰/۲۵)</p> <p>(کاخ اردشیر- کاخ تیسفون- طاق بستان- نقش رستم)</p> <p>الف- معماری ساسانی یا ساخت به اوج رسید.</p> <p>ب- معروف‌ترین نقش بر جسته دوره ساسانی، مجموعه است.</p>						۳																
۰.۵	<p>گزینه‌های مناسب را انتخاب کنید. (هر مورد ۰/۲۵)</p> <p>الف- کهن‌ترین نشانه و آثار حضور انسان در ایران مربوط به کدام محظوظ باستانی است؟</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px; text-align: right;">۱- چنگالان</td> <td style="padding: 2px;">۱- چنگالان</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px; text-align: right;">۲- چغازنبیل</td> <td style="padding: 2px;">۲- چغازنبیل</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px; text-align: right;">۳- کشف رود</td> <td style="padding: 2px;">۳- کشف رود</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px; text-align: right;">۴- شهر سوخته</td> <td style="padding: 2px;">۴- شهر سوخته</td> </tr> </table> <p>ب- اولین بار نام ماد در کدام منبع ذکر شده است؟</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px; text-align: right;">۱- سالنامه شاهان آشوری</td> <td style="padding: 2px;">۱- سالنامه شاهان آشوری</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px; text-align: right;">۲- سالنامه شاهان بابلی</td> <td style="padding: 2px;">۲- سالنامه شاهان بابلی</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px; text-align: right;">۳- سالنامه شاهان اکدی</td> <td style="padding: 2px;">۳- سالنامه شاهان اکدی</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px; text-align: right;">۴- سالنامه شاهان سومری</td> <td style="padding: 2px;">۴- سالنامه شاهان سومری</td> </tr> </table>						۱- چنگالان	۱- چنگالان	۲- چغازنبیل	۲- چغازنبیل	۳- کشف رود	۳- کشف رود	۴- شهر سوخته	۴- شهر سوخته	۱- سالنامه شاهان آشوری	۱- سالنامه شاهان آشوری	۲- سالنامه شاهان بابلی	۲- سالنامه شاهان بابلی	۳- سالنامه شاهان اکدی	۳- سالنامه شاهان اکدی	۴- سالنامه شاهان سومری	۴- سالنامه شاهان سومری	۴
۱- چنگالان	۱- چنگالان																						
۲- چغازنبیل	۲- چغازنبیل																						
۳- کشف رود	۳- کشف رود																						
۴- شهر سوخته	۴- شهر سوخته																						
۱- سالنامه شاهان آشوری	۱- سالنامه شاهان آشوری																						
۲- سالنامه شاهان بابلی	۲- سالنامه شاهان بابلی																						
۳- سالنامه شاهان اکدی	۳- سالنامه شاهان اکدی																						
۴- سالنامه شاهان سومری	۴- سالنامه شاهان سومری																						
۰.۵	<p>به سوالات زیر پاسخ گوته دهید. (هر مورد ۰/۲۵)</p> <p>الف- ویژگی بر جسته جشن‌های ایران باستان چه بود؟</p> <p>ب- معنای واژه آریایی چیست؟</p>						۵																
۲	<p>تعریف اصطلاحات یا مفاهیم تاریخی: (هر مورد ۱ نمره)</p> <p>الف- علم تاریخ:</p> <p>ب- گوسان‌ها:</p>						۶																

سوالات آزمون نهایی درس: تاریخ ۱					
ردیف	پایه دهم دوره دوم متوسطه	تاریخ آزمون:	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه:	رشته: ادبیات و علوم انسانی
۱۰۵۳۰	ساعت شروع: ۹۰ دقیقه	مدت آزمون:	۱۴۰۳/۰۳/۱۶	۳	ساعت شروع: ۱۰:۰۰
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و اینترنت داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳					
نمره	سوالات (پاسخ نامه دارد) - استفاده از ماشین حساب ساده مجاز است.				
۲	اظهار نظر و قضاوت: (هر مورد ۱ نمره) الف- به نظر شما، چرا کورش هخامنشی در تاریخ همواره تحسین و تکریم شده است? ب- به نظر شما، عوامل توانمندی سپاه اشکانیان در نبرد با دشمنان خارجی مانند امپراتوری روم چه بود؟				
۲	مقایسه پدیده های تاریخی: (هر مورد ۱ نمره) الف- ویژگی های دولت شهرهای آتن و اسپارت را با یکدیگر مقایسه کنید. ب- شیوه حکومت اشکانیان و ساسانیان را مقایسه کنید.				
۲	توصیف، فهرست و طبقه بندی اجزا یا ویژگی های پدیده های تاریخی: (هر مورد ۵/۰) الف- نخستین و دومین گام کار باستان شناسان را ذکر کنید. ب- راهها و وسایل حمل و نقل در ایران باستان از چه جنبه هایی دارای اهمیت بود؟ (ذکر دو مورد کافی است) ج- در آین زرتشتی، دو خصلت و ویژگی زن خوب کدامند؟ د- هخامنشیان چه میراث های تمدنی به یادگار گذاشته اند؟ (ذکر دو مورد کافی است)				
۱	کاربست شواهد و مدارک تاریخی: (هر مورد ۵/۰) متن زیر را بخوانید و به پرسش های آن پاسخ دهید: داریوش یکم در سنگ نوشته کاخ آپادانی شوش گوید: «این کاخ که در شوش برپا ساختم، تزییناتش از مسافت های دور آورده شد.... الوار درخت سدر از لبنان حمل شد. سنگ گران بهای لا جور و عقیقی که در اینجا به کار رفته، از سفیدیانآ آورده شد. سنگ گران بهای فیروزه از خراسان آورده شد که اینجا تراش خورد.... کارگرانی که سنگ را تراش دادند، ایونیانی و ساردي (هر دو واقع در آسیای صغیر) بودند. زرگرانی که طلاکاری کردند، مادی و مصری بودند. مردمانی که درودگری کردند، ساردي و مصری بودند. مردانی که آجر پخته درست کردند، بابلی بودند. مردانی که دیوار را زینت کاری کردند، مادی و مصری بودند داریوش شاه گوید: در شوش کاری بسیار بزرگ شد. اهوره مزدا، مرا حمایت کند». الف- محتوای این سنگ نوشته، کدام ویژگی هنر و معماری هخامنشی را نشان می دهد؟ ب- فراوانی نام های مناطق در این سنگ نوشته، کدام ویژگی حکومت هخامنشی را نشان می دهد؟				
۰.۵	تشریحی: (علل، دلایل، آثار، نتایج و پیامدهای تاریخی) در گاه شماری اوستایی، چگونه مشکل عقب اقتادن یک شبانه روز در هر ۴ سال از سال حقیقی حل می شد؟				
۰.۵	ابداع کشاورزی چه پیامدهای مهمی برای بشر داشت؟ (ذکر یک مورد کافی است)				

ساعت شروع:	۱۰:۳۰	نام و نام خانوادگی:	۱۴۰۳/۰۳/۱۶	تاریخ آزمون:	پایه دهم دوره دوم متوسطه
مدت آزمون:	۹۰ دقیقه	دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و اینترنت داخل و خارج کشور خردداد ۱۴۰۳			
سوالات (پاسخ نامه دارد) – استفاده از ماشین حساب ساده مجاز است.					ردیف
نمره	۰.۵	چرا اقوام آریایی برخلاف مردمان ایلام، بین‌النهرین، یونان و... برای خدایان خویش معابد باشکوه نمی‌ساختند؟	۱۳		
۰.۵	زبان‌های ایرانی نو، به چه زبان‌هایی گفته می‌شود؟	۱۴			
۱	اهداف سلوکوس و جانشینان او از ایجاد شهرهای جدید و کوچاندن یونانیان به این شهرها چه بود؟ (ذکر دو مورد کافی است)	۱۵			
۱	نتایج و دستاوردهای کاوش‌ها و تحقیقات جدید را درباره تاریخ ایران باستان توضیح دهید. (ذکر دو مورد کافی است)	۱۶			
۱	عوامل مؤثر در سقوط ساسانیان را بنویسید. (ذکر دو مورد کافی است)	۱۷			
۱	نظام طبقاتی جامعه ایران در عصر ساسانیان تحت تأثیر چه عواملی گسترش یافت و تثبیت شد؟	۱۸			
۱	چرا اشکانیان و ساسانیان مانع از ارتباط مستقیم تجاری میان امپراتوری روم با هند و چین می‌شدند؟	۱۹			
۱	چرا دوره ساسانیان اهمیت بسزایی در تاریخ دین زرتشتی دارد؟	۲۰			
	پیروز و سریلند پاشید				

ساعت شروع: ۳۰:۱۰ صبح تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۱۶		رشته: ادبیات و علوم انسانی دانشآموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور داخل و خارج کشور خوداد ۱۴۰۳	راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: تاریخ ۱
		تعداد صفحه: ۳ صفحه	پایه دهم دوره دوم متوسطه
راهنمای تصحیح			ردیف
			فهره
./۷۵	درس ۴، ص ۳۸ درس ۸، ص ۷۶ درس ۱۲، ص ۱۰۹	(۰/۲۵) (۰/۲۵) (۰/۲۵)	الف) صحیح ب) غلط ج) غلط
./۷۵	درس ۴، ص ۳۷ درس ۵، ص ۴۵ درس ۵، ص ۴۷	(۰/۲۵) (۰/۲۵) (۰/۲۵)	الف) ۲- حمورابی ب) ۳- چندرآگوپتا ج) ۱- شی هوانگ تی
./۵	درس ۱۶، ص ۱۵۰ درس ۱۶، ص ۱۵۱	(۰/۲۵) (۰/۲۵)	الف) کاخ تیسفون ب) طاق بستان
./۵	درس ۸، ص ۷۲ درس ۹، ص ۸۱	(۰/۲۵) (۰/۲۵)	الف) ۳- کشف رود ب) ۱- سالنامه شاهان آشوری
./۵	درس ۱۲، ص ۱۱۶ درس ۹، ص ۸۰	(۰/۲۵) (۰/۲۵)	الف) عبادت و شکرگزاری به درگاه خداوند (<u>ذکر یک مورد کافی است.</u>) ب) شریف و آزاده (<u>ذکر یک مورد کافی است.</u>)
۲	الف) تاریخ، علمی است که به مطالعه جنبه های مختلف زندگی انسانها و جامعه ها در گذشته می پردازد (۰/۵) و علل و نتایج افکار و اعمال پیشینیان را بررسی و تحلیل می کند. (۰/۵) ب) در زمان حکومت اشکانی، نقل داستان های ملی و پهلوانی، رواج فراوان یافت (۰/۵) و شاعران و موسیقی دانان دوره گردی که به گوسان ها معروف بودند، با شور و هیجان بسیار، این داستان ها را از حفظ برای مردم می خوانند. (۰/۵) (کلیدواژه: شاعران و موسیقی دانان - نقل داستان های ملی و پهلوانی ذکر هر دو مورد نمره کامل تعلق می گیرد.)		۱
۲	الف) کورش نه به دلیل سرزمهین هایی که گشود، بلکه به خاطر شخصیت انسانیش همواره تحسین و تکریم شده است. (۰/۵) در روزگاری که قتل و غارت و کشتار، روش معمول فرمانروایان و فاتحان بود، کورش با پرهیز از چنین رفتاری، شکل جدیدی از فرمانروایی را به جهان معرفی کرد. (۰/۵) (کلیدواژه: رفتار مداراجویانه و انسانی کورش - پرهیز از قتل و کشتار ذکر هر دو مورد نمره کامل تعلق می گیرد.)		۲
۲	ب) ۱- سواره نظام چابکی بود که در هنگام سواری تیراندازی می کرد و باعث از هم پاشیدن لشکر دشمن می شد. ۲- پیشینه صحراء گردی شان بود که به آنان توانایی جنگیدن و تحمل مشقت را داده بود. ۳- سواره نظام سنگین اسلحه که مجهز به زره و کلاه خود بود. ۴- استفاده از صدای طبل در آغاز حملات سپاه اشکانی معمولاً وحشت بسیاری در سپاه دشمن ایجاد می کرد. (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۰/۵) (کلیدواژه: سواره نظام چابک تیرانداز - پیشینه صحراء گردی و تحمل مشقت - سواره نظام سنگین اسلحه - صدای طبل ذکر دو مورد نمره کامل تعلق می گیرد.)		۳

ساعت شروع: ۳۰:۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی	راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: تاریخ ۱
دانشآموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور داخل و خارج کشور خوداد ۱۴۰۳	تاریخ آزمون: ۱۶/۰۳/۱۴۰۳	تاریخ آزمون: ۱۶/۰۳/۱۴۰۳
تعداد صفحه: ۳ صفحه		پایه دهم دوره دوم متوسطه
نمره	راهنمای تصحیح	ردیف
الف) آتن مرکز فعالیتهای فلسفی، علمی و هنری (ذکر یک مورد ۲۵/. تعلق می گیرد.) و نیز زادگاه مردم سالاری (دموکراسی) به شمار می رفت، (۲۵/.). اما اسپارت، جامعه ای نظامی گرا و جنگاور بود (۲۵/.). که به امور فرهنگی و هنری چندان علاقه ای نداشت. درس ۶، ص ۵۲		
ب) حکومت اشکانی به شکل غیر متمرکز اداره می شد و اداره برخی از سرزمین ها و مناطق کشور به صورت موروژی در اختیار پادشاهان کوچک و حاکمان محلی بود که تا حدودی در اداره قلمرو خویش استقلال داشتند. شیوه غیر متمرکز اداره حکومت اشکانیان، شیوه حکومت ملوک طوایفی نامیده شده است. (۵/.). اما پادشاهان ساسانی ایجاد تمرکز و افزایش دامنه نظارت و تسلط خود بر مناطق مختلف کشور را تقویت کردند. در نتیجه این اقدام ها، از تعداد حکومت های موروژی محلی به طور محسوسی کاسته شد. (۵/.) درس ۱۱، ص ۱۰۲ و ۱۰۳	۸	
(کلید واژه: حکومت اشکانیان: غیر متمرکز - حاکمان محلی - ملوک طوایفی (ذکر دو مورد ۵/. تعلق می گیرد.) + حکومت ساسانیان: ایجاد تمرکز - حکومت مرکزی - کم شدن حکومت های موروژی ذکر دو مورد ۵/. تعلق می گیرد.)		
الف) ۱-شناسایی و کشف (۲۵/.). ۲-حفاری (۲۵/.). (اگر ترتیب رعایت نشود ۰/۲۵ تعلق می گیرد)	درس ۳، ص ۲۴-۲۵	
ب) ۱-سیاسی ۲-نظامی ۳-اقتصادی مخصوصاً تجاری ۴-انتقال اندیشه ۵-انتقال فرهنگ (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۰/۲۵)	درس ۱۳، ص ۱۲۰ و ۱۲۳	۹
ج) پارسایی (۲۵/.). و عفت (۰/۲۵)	درس ۱۲، ص ۱۱۴	
د) ۱-آیین کشورداری و فنون سیاست ۲-شیوه های عمرانی ۳-شیوه های اقتصادی و تجاری ۴-ساخت بناهای باشکوه ۵-ابداع هنرهای جهانی ۶-مداراجویی فرهنگی و دینی (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۰/۲۵)	درس ۹، ص ۸۹	
الف-۱-تأثیرپذیری از دستاوردهای هنری اقوام و ملت های تابع ۲-استفاده از مهارت و استادی هنرمندان و معماران سرزمین های قلمرو تحت فرمان هخامنشیان ۳-ترکیب و تلفیق تجربه و سبک های هنری اقوام غیر ایرانی با شیوه های بومی (ذکر یک مورد کافی است. ۰/۵)	درس ۱۶، ص ۱۴۳	۱۰
ب-وسعت قلمرو (۰/۵) (در صورتی که به هر کدام از موارد قدرت- شکوه و عظمت حکومت- گسترده‌گی امپراتوری اشاره شد نمره کامل تعلق می گیرد.)	درس ۱۶، ص ۱۴۵	
بعد از هر ۱۲۰ سال، یک ماه به دوازده ماه سال اضافه می کردند.	درس ۲، ص ۱۵	۱۱
مهمنترين پيامدهای کشاورزی عبارت اند از ۱- کشاورزان به منظور کاشت، داشت و برداشت محصول، از دوره گردی دست برداشتند و نخستین روستاه را به عنوان سکونتگاه های دائم ایجاد کردند. ۲- به دلیل تولید اضافه بر نیاز، عده ای فعالیت دیگری غیر از تولید خوراک مانند ابزار سازی، سفالگری و پارچه بافی روی آوردن و در تولید این محصولات مهارت و تخصص یافتند. ۳- در نتیجه تولید مازاد بر نیاز، داد و ستد میان روستاهای دور و نزدیک به تدریج آغاز شد. (ذکر یک مورد کافی است.) (کلید واژه: یک جانشینی و به وجود آمدن روستاهها- تولید مازاد بر نیاز- تخصصی شدن کارها- شکل گیری تجارت- شکل گیری شهرها و تأسیس تمدن ذکر یک مورد کافی است.)	درس ۴، ص ۳۴	۱۲

ساعت شروع: ۳۰:۱۰:۰۱	رشته: ادبیات و علوم انسانی	راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: تاریخ ۱
تاریخ آزمون: ۱۶/۰۳/۱۴۰۳	دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳	
	تعداد صفحه : ۳ صفحه	پایه دهم دوره دوم متوسطه

ردیف	راهنمای تصحیح	فهره
۱۳	آنان اعتقاد داشتند که نفوذ و قدرت خدایانشان محدود به ناحیه و شهر خاصی نیست، بلکه تمام قلمرو گیتی را در بر می‌گیرد. (ذکر یکی از مواردی که خط کشیده شده است نمره کامل تعلق می‌گیرد.)	.۵
۱۴	به زبان‌هایی گفته می‌شود که در دوران اسلامی (۲۵/.) به تدریج در مناطق مختلف ایران (۲۵/.) رواج یافتند. درس ۱۵، ص ۱۳۸	.۵
۱۵	۱- آنها قصد داشتند فرهنگ یونانی را در ایران و دیگر متصرفات اسکندر در آسیا رواج دهند. ۲- ساکنان آنها وظیفه داشتند از وقوع شورشهای احتمالی و هجوم طوابیف کوچ رو جلوگیری کنند. ۳- از سوی دیگر، این شهرها زمینه گسترش فعالیت‌های تجاری با سرزمین‌های دور و نزدیک را فراهم می‌آوردند. (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۵/.)	۱
۱۶	۱- بخشی از آثار تاریخی کشف شده به موزه‌های اروپا و آمریکا منتقال یافت. ۲- این آگاهی‌ها کمک کرد تا سلسله‌های پادشاهی مادی تا ساسانیان بهتر و بیشتر شناخته شوند و امکان تشخیص تاریخ واقعی از افسانه، تا حدودی فراهم آمد. ۳- کاوشهای باستانشناسی و پژوهش‌های جدید همچنین نشان داد که چندین هزار سال پیش از مهاجرت اقوام آریایی، ساکنان فلات ایران به یکجانشینی و کشاورزی روی آورده و تمدن نسبتاً پیشرفته‌ای را بنیان نهاده بودند. ۴- تقسیم‌بندی جدیدی بود که مورخان از تاریخ ایران در دوره باستان ارائه کردند. (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۵/.) (کلیدوازه: انتقال آثار تاریخی به موزه‌های اروپا و آمریکا - شناخت پادشاهی ماد تا ساسانیان - یکجانشینی ساکنان فلات ایران قبل از مهاجرت آریایی‌ها - تقسیم‌بندی جدید تاریخ ایران ذکر دو مورد نمره کامل تعلق می‌گیرد.)	۱
۱۷	۱- ضعف قدرت سیاسی پادشاهان ساسانی به دلیل اختلاف و درگیری پیاپی با اشراف و بزرگان؛ ۲- شورش مکرر فرماندهان نظامی و دخالت آنان در کشمکش‌های سیاسی؛ ۳- نارضایتی توده مردم از حکومت ساسانی به سبب وجود نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی و عدم مقاومت جدی آنان در برابر اعراب؛ ۴- کاهش توان اقتصادی حکومت ساسانی به سبب طغیان رودخانه‌های دجله و فرات، شکسته شدن سدها و به زیر آب رفتن زمین‌های حاصلخیز آسورستان (بین‌النهرین)؛ ۵- پیام جذاب دین اسلام که جهانیان را به پوستش خدای یگانه و برابری و برادری فرا می‌خواند؛ ۶- انگیزه و روحیه قوی اعراب مسلمان. درس ۱۰، ص ۹۸	۱
۱۸	عامل نخست، تأسیس حکومت مرکزی قدرتمندی بود که خاندان ساسانی با توسعه تشکیلات اداری و دیوانی به وجود آوردند. ۱. عامل دوم، رسمیت یافتن دین زرتشتی و افزایش نفوذ و اختیارات موبدان بود. (۵/.) (کلیدوازه: تأسیس حکومت مرکزی قدرتمند - رسمیت یافتن دین زرتشتی اشاره به هر دو مورد نمره کامل تعلق می‌گیرد)	۱
۱۹	در زمان اشکانیان، ابریشم چین و ادویه هندوستان مشتریان زیادی در قلمرو روم داشت؛ بنابراین، درآمد هنگفتی از حقوق گمرکی، (۵/.) عوارض حمل و نقل و راهداری، نصیب حکومت اشکانی می‌شد. (۵/.) اما اشکانیان و ساسانیان هوشمندانه مانع موفقیت رومیان شدند.	۱
۲۰	۱- حکومت ساسانی، این دین را دین رسمی ایران اعلام کرد ۲- با این اقدام، دین و سیاست به هم گره خوردند. ۳- از یک‌سو، پادشاهان ساسانی به پشتیبانی کامل از دین رسمی پرداختند ۴- و از سوی دیگر روحانیان زرتشتی، قدرت و حاکمیت پادشاهان ساسانی را تأیید کردند. (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۵/.)	۱
۲۰	جمع نمره مصححین محترم لطفاً در تصحیح سوالات، توجه لازم به کلیدوازه‌ها داشته باشید.	

همکاران گرامی، خدا قوت، تمام موادر در خور اهمت جهت نمره‌گذاری در راهنمای تصحیح نوشته شده است.

خواهشمند است حرف، عایت عدالت آمده شد، او، اقا، دانش آموزان، صفا ب اساس، اهتمام، مذکوه، تصویر و نیاز بین، شمند.

با سیاست از مساعدت همکاران نزد گواه